

Eleccions, congressos dels principals partits, expectatives econòmiques bones però amb alguna incertesa i noves lleis marcaran l'any 2008 a les Illes.

L'activitat legislativa del Parlament il·lenc tindrà força protagonisme. Quan el mes de febrer comenci el nou període de sessions, la cambra rebrà dos projectes de llei molt importants. Un, el de mesures urgents per a la protecció d'espais —ara estan qualificats per construir-hi—, que n'impedirà la urbanització. Hi ha la possibilitat que aquesta llei es voti per unanimitat, ja que el PP navega entre no oposar-s'hi o estar-hi d'acord. Si s'absté, serà un canvi radical dels conservadors, habitualment contraris a aquestes mesures. I si hi votés a favor seria la primera vegada que una llei d'aquestes característiques fos aprovada per tots els grups de la cambra. Per un altre costat, la llei d'habitatge és previst que també es pugui aprovar de forma immediata, el febrer o el març. Preveurà la construcció potencial en sòl rústic adossat a l'urbà. És la llei estrella del PSOE, ja que l'habitatge és un objectiu estratègic de la seva política social per a tota la legislatura.

Més enllà de les lleis que s'aprovin, a partir de març Francesc Antich començarà a posar en valor la sintonia política amb Madrid, sempre que Zapatero continuï al davant del govern central, mitjançant la inversió en infraestructures. En aquest sentit, s'esperen els diners per al tren i el tramvia i per a la reforma de la platja de Palma, i, sobretot, la concreció del nou conveni de carreteres, que permetrà iniciar importants obres de modernització a la xarxa viària de cada illa. Per al PSOE és també un objectiu estratègic, ja que, juntament amb la llei d'habitatge, espera que així es pugui reactivar la construcció, que ha patit una clara desacceleració durant el segon semestre del 2007. Cal tenir en compte que a les Balears hi ha més de 53.000 ocupats a la construcció i si no hi hagués una forta injecció d'inversions públiques que puguin aguantar aquest nivell de mà d'obra al sector, la crisi podria ser força important, amb conseqüències negatives que afectarien tot l'entramat econòmic il·lenc.

Un any força mogut

Pel que fa a l'any turístic, totes les expectatives són bones. El 2007 a l'aeroport de Son Sant Joan (Palma) s'han registrat més de 23 milions d'entrades i sortides, i per al 2008 tot indica que es tornarà a batre el rècord. Igualment, l'ocupació hotelera pareix que està assegurada per a la pròxima temporada alta en nivells semblants o superiors a la del 2007, que ha estat força bona. No obstant les bones previsions, hi ha incertesa sobre com evolucionaran els preus dels aliments i del diner, ja que si no es moderen la crisi podria afectar bastant les capes socials que menys guanyen, que són majoria a les Balears, amb què es veuria afectat negativament el consum.

Les generals. L'any polític serà marcat per les eleccions generals. En primera instància caldrà veure quines aliances estableixen els partits petits (PSM, EU, Verds, UM, ERC i Entesa). Les diverses propostes són sobre la taula des de la setmana abans de Nadal: coalició de tots els nacionalistes (PSM, UM, ERC i Entesa), manteniment del Bloc sense ERC (PSM, EU i Verds), tots junts contra el bipartidisme (PSM, UM, EU, Verds, ERC i Entesa), triple aliança nacionalista (UM, ERC i Entesa) i, a banda, la coalició nacionalista i d'esquerra (PSM, EU i Verds), o bé, finalment, la màxima divisió que resultaria de la doble coalició nacionalista (ERC i Entesa), UM sola i l'esquerrana i nacionalista (PSM, EU i Verds) pel seu costat.

Una vegada es conegui quin tipus d'aliança o aliances facin els partits més petits, la incògnita serà si aconseguen trencar o no el bipartidisme que sempre s'ha manifestat a les Balears en l'elecció dels diputats al Con-

grés. Fins i tot si s'ajuntessin tots —cosa que no sembla gaire probable— no seria fàcil, perquè és impossible que se sumi automàticament el vot de partits tan diferents ideològicament. Si l'opció més plausible en el moment de tancar aquesta edició es fes realitat, que seria per una banda una candidatura nacionalista formada per UM-ERC-Entesa i per una altra banda la nacionalista i esquerrana de PSM-EU-Verds, les possibilitats de trencar el bipartidisme serien encara menors. I, per descomptat, menys opcions com més atomitzat estigués aquest àmbit.

Els dos grans partits d'ara (PP i PSOE) i d'abans (UCD i PSOE) sempre s'han repartit els escons. El seu nivell de vot és molt alt i l'única possibilitat perquè una tercera candidatura es fes amb un escó seria que assolís al voltant de 40.000 vots i que la participació no fos gaire alta, poc més enllà del 60 per cent. L'any 2004 la coalició d'esquerreres i nacionalista progressistes (PSM, EU, Verds i ERC) s'acostà molt a la fita. Quedà uns 7.000 vots (en va fer 40.411) per sota d'assolir-la. Existeix, per tant, la possibilitat teòrica, però és una mera elucubració i en qual-sevol cas dependria de la participació, la qual el 2004 va ser del 70 %. La més baixa correspon a l'any 2000, amb un 62 %. Seria al voltant d'aquesta última xifra la que podria permetre la sorpresa que una tercera candidatura assolís un diputat —sempre que obtingués més del 10 % dels vots—, que restaria amb tota probabilitat al PSOE. Fa quatre anys el PP va guanyar amb un 45,9 %, quatre escons, i el PSOE va fer un 39,5 %, quatre més. El quart escó socialista va ser l'últim a ser repartit. Aleshores, per l'aplicació de la llei d'Hondt, si una tercera força assolís representació seria, lògicament, a costa del PSOE. Llevat, per descomptat, que els socialistes guanyessin el PP, la qual cosa, però, només ha passat en dues ocasions d'ençà del 1977: l'any 1982 —40,6 % contra 37,3 %— i l'any 1986 —40,3 % per 34,3 %—. No és impossible que torni a passar, però sí que és molt improbable, perquè la conjuntura política actual no sembla

MIQUEL PAYERAS

Francesc Antich (dalt) i Rosa Estaràs (baix), acapararan el protagonisme polític de les Illes durant l'any entrent.

EFE

gens ni mica comparable a quan Felipe González agranava a les urnes.

El resultat que sorgeixi de les urnes marcarà la resta de la legislatura. Si Zapatero continua governant, el Govern Balear disposaria de tres anys molt còmodes per endavant, perquè, a banda d'inversions i sintonia amb Madrid, és probable que el PP entrés en una crisi profunda, ja que seria la primera vegada que no tindria cap poder important a les Balears ni tampoc gaudiria del paraigua de Madrid. Si, al contrari, el PP aconseguís governar l'estat, la situació empitjoraria força per a l'aliança de centreesquerra que governa les Illes, perquè, com ja va passar amb el Pacte de Progrés (1999-2003), es veuria sotmesa a un setge ferotge per part de Madrid.

Passades les eleccions, la vida política anirà marcada pel protagonisme dels congressos orgànics. Tant el PSOE com el PP els afrontaran durant la primavera, si no hi ha canvis sobre el que ara es preveu. Segons com hagin anat les eleccions per a cada un, el congrés respectiu serà més o manco mogut. Els socialistes no és previsible que canviïn de líder i pareix clar que Francesc Antich seguirà al capdavant. Però si Zapatero no governés, si més no hi hauria moviments interns intensos; no debades ja se n'han detectat de tímids a l'hora de l'elecció del candidat a les generals. En el PP tot apunta que Rosa Estaràs serà la candidata a la presidència. Tanmateix res no es pot descartar. Si el PP segueix a l'oposició a Madrid, les veus crítiques que es manifestaren l'estiu passat, després de l'anunci de la fugida de Jaume Matas, és molt probable, per no dir segur, que es tornaran a fer sentir. I amb una direcció central deprimida tot podria passar, fins i tot un enfrontament entre els diversos grups interns.

També el PSM enfilirà cap al seu pròxim congrés, que hauria de ser a finals de primavera o a l'estiu —encara no està fixat—, ja que els fa bianuals i el darrer va ser el maig del 2006. Serà important no tant per saber qui dirigirà el partit —que a hores d'ara sembla clar que seguirà essent Biel Barceló—, sinó per conèixer si referma o rectifica l'aposta estratègica del Bloc.

Miquel Payeras